

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 011-01/13-01/01
URBROJ: 507/11-13-5

Zagreb, 16. listopada 2013.

MINISTARSTVO UPRAVE
n/p Arsena Bauka, ministra

ZAGREB
Maksimirska 63

**PREDMET: Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o izboru članova u Europski parlament iz
Republike Hrvatske, s konačnim prijedlogom zakona
- mišljenje, daje se -**

Poštovani,

u svezi dostavljenog Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, s konačnim prijedlogom Zakona (u daljnjem tekstu: „Nacrt prijedloga zakona“), Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izborno povjerenstvo) Vam dostavlja sljedeće mišljenje.

I. Primjedbe uz Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, s konačnim prijedlogom zakona

1. Uz članak 3.

Predlažemo da drugi stavak ovog članka glasi:

„Državno izborno povjerenstvo će putem ministarstva nadležnog za europske poslove obavijestiti druge države članice Europske unije o tome koji se njihovi državljani kandidiraju na izborima za Europski parlament iz Republike Hrvatske.“

U Direktivi Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. o izmjeni Direktive 93/109/EZ o detaljnom utvrđivanju ostvarivanja pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državi članici čiji nisu državljani propisano je da bi radi olakšanja komunikacije između nacionalnih tijela, države članice trebale imenovati *kontaktnu točku* odgovornu za objavljivanje informacija u vezi s takvim kandidatima.

U Direktivi Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. ne navodi se koje državno tijelo bi trebalo biti navedena *kontaktna točka*, niti tko je određuje, a to nije riješeno niti Nacrtom prijedloga zakona.

Predlažemo da ta kontaktna točka bude ministarstvo nadležno za europske poslove i da se s tim u smislu izmijeni ovaj članak.

2. Uz članak 6.

Alternativa 1.

Predlažemo da se **članak 16. važećeg Zakona** izmijeni tako da glasi:

„Ako se na kandidacijskoj listi nalazi kandidat državljanin druge države članice Europske unije, uz kandidacijsku listu mora biti priložena izjava kandidata državljanina druge države članice Europske unije, u kojoj je navedeno njegovo državljanstvo, datum i mjesto rođenja, posljednja adresa u matičnoj državi članici i adresa njegovog prebivališta u Republici Hrvatskoj, gdje je to primjenjivo i mjesto ili izborna jedinica u matičnoj državi članici na kojem biračkom popisu je njegovo ime posljednje stavljeno, izjava da se ne kandidira na izborima za Europski parlament niti u jednoj državi članici Europske unije te izjavu da mu u matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek.

Državno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost kandidacijske liste iz stavka 1. ovoga članka. O pravovaljanosti liste Državno izborno povjerenstvo dužno je pismeno izvijestiti kandidata iz stavka 1. ovoga članka i predlagatelja kandidacijske liste na kojoj se nalazi kandidat.

Ako uz kandidacijsku listu nije priložena izjava državljanina druge države članice Europske unije da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, kandidacijska lista na kojoj se nalazi smatra se nepravovaljanom.

Državno izborno povjerenstvo će po prijemu kandidacijske liste iz stavka 1. ovoga članka, uz koju je priložena izjava kandidata da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, bez odgode zatražiti od matične države provjeru izjave kandidata.

Ako Državno izborno povjerenstvo do objave zbirne liste svih pravovaljano predloženih lista te imena i prezimena kandidata ne zaprimi obavijest matične države članice o provjeri izjave kandidata da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, kandidacijska lista smatrati će se pravovaljanom.

Ako Državno izborno povjerenstvo do objave zbirne liste svih pravovaljano predloženih lista te imena i prezimena kandidata zaprimi obavijest matične države članice suprotnu sadržaju izjave kandidata, o tome obavještava političke stranke, odnosno birače koji

su predložili kandidacijsku listu, koji u roku od 48 sati od dobivene obavijesti mogu umjesto njega predložiti novog kandidata.

Ako političke stranke, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu, ne predlože novog kandidata sukladno stavku 6. ovog članka, kandidacijska lista smatrati će se nepravovaljanom.

Ako Državno izborno povjerenstvo nakon objave zbirne liste svih pravovaljano predloženih lista te imena i prezimena kandidata zaprimi obavijest matične države članice suprotnu sadržaju izjave kandidata, kandidacijska lista smatrati će se pravovaljanom.“

U slučaju prihvaćanja Alternative 1., predlažemo da se **članak 18. st. 1. važećeg Zakona** izmijeni tako da glasi:

„Državno izborno povjerenstvo će u roku od 7 dana od isteka vremena za predaju lista za izbor članova u Europski parlament, prihvatiti i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radioteleviziji objaviti zbirnu listu svih pravovaljano predloženih lista te imena i prezimena kandidata.“

Nadalje, u slučaju prihvaćanja Alternative 1., predlažemo i da se **članak 20. važećeg Zakona** izmijeni tako da glasi:

„Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu od dana predaje kandidacijske liste Državnom izbornom povjerenstvu do objave zbirne liste, političke stranke, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu na kojoj se nalazi taj kandidat, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do isteka roka za objavu zbirne liste iz članka 18. st. 1. ovog Zakona.

Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu nakon objave zbirne liste, kandidacijska lista smatrati će se pravovaljanom.“

Državno izborno povjerenstvo daje načelnu primjedbu na izmjene obuhvaćene ovim člankom, na način da predviđenim izmjenama, a imajući u vidu rokove propisane važećim Zakonom (rok za kandidaturu – 14 dana od raspisivanja izbora, rok za objavu zbirne liste – 48 sati od isteka roka za kandidaturu, rokovi za zaštitu izbornog prava koji mogu trajati i do 10 dana, te prije svega rok od 10 dana prije dana održavanja izbora do kojeg predlagatelji mogu zamijeniti kandidata u slučaju da Državno izborno povjerenstvo od matične države članice obavijest suprotnu od izjave kandidata da nije lišen prava na kandidiranje) ostaje vrlo kratak (nedostatan) rok koji bi nam omogućavao dovoljno vremena za izradu i distribuciju glasačkih listića (biračka mjesta u Republici Hrvatskoj, inozemstvu, brodovima u stranim teritorijalnim vodama, vojnim misijama).

U prilog ovom prijedlogu ističemo poteškoće u situaciji kada do zamjene kandidata uslijed obavijesti matične države članice koja je suprotna izjavi kandidata da nije lišen prava na kandidiranje, dođe neposredno pred istek predloženog roka iz stavka 6. ovog članka (11-ti dan prije dana održavanja izbora), potrebu donošenja rješenja o prihvaćanju „nove“ kandidacijske liste (10-ti dan prije dana održavanja izbora), donošenja odluke o „novoj“ zbirnoj listi (10-ti dan prije dana održavanja izbora), objavu tih odluka (48 sati, što nas dovodi do 8-og dana prije dana održavanja izbora), rokove za prigovor na te „nove“

odluke (48 sati za prigovor, 48 sati za donošenje odluke povodom prigovora, 48 sati za žalbu Ustavnom sudu i novih 48 sati za donošenje odluke povodom žalbe – što već prekoračuje i sam izborni dan), a da ne govorimo o situaciji kada predlagatelj „ponovo“ predloži kandidata – državljana druge države članice, pa je uz sve već navedeno potrebna i ponovna provjera njegove izjave. Sve se to po našoj procjeni dodatno produžava i za mogućih 14-tak dana, pa bi se opisane radnje, s obzirom na rok propisan člankom 16. važećeg Zakona, mogle završiti i nakon samog izbornog dana.

Naglašavamo i složenost izrade glasačkih listića za ove izbore, sa specifičnim tehničkim zahtjevima koji moraju biti ispunjeni, izrada matrica za slijepe osobe, te poteškoće u distribuciji glasačkih listića na biračka mjesta na udaljene mjesta u Republici Hrvatskoj (npr. otoci), biračka mjesta u inozemstvu, vojnim misijama ili brodovima u stranim teritorijalnim vodama.

Stoga predlažemo alternativu navedenih izmjena na način da se rok za objavu zbirne liste sa dosadašnjih 48 sati produži na 7 dana od isteka roka za predaju kandidacijskih lista (a što zahtijeva i izmjenu članka 18. st. 1. važećeg Zakona), nakon kojeg roka naknadno dostavljene obavijesti matične države članice koje su u suprotnosti sa datom izjavom izbornog sudionika – kandidata, neće imati za posljedicu zamjenu tog kandidata novim kandidatom, već će taj kandidat i nadalje ostati na listi, a posljedica će biti nemogućnost obnašanja mandata.

Predlažemo da se na odgovarajući način izmijeni i članak 20. važećeg Zakona, odnosno da se rok za zamjenu kandidata koji je umro ograniči do trenutka objave zbirne liste (7 dana od isteka roka za podnošenje kandidacijske liste).

Alternativa 2.

U slučaju da nositelj izrade Nacrta prijedloga zakona i nadalje ostane pri predloženoj koncepciji članka 6. ističemo da rok od 10 dana (u novim stavcima 6. i 7.) **treba zamijeniti rokom od najmanje 21 dan prije dana održavanja izbora.**

U prilog ovom prijedlogu ponovno ističemo poteškoće koje su opisane uz Alternativu 1., uz opisivanje mogućih radnji, ispunjenje kojih bi moglo dovesti do toga da na sam izborni dan još uvijek nemamo izvršene sve potrebne pripreme kako bi se nesmetano moglo odvitati glasovanje (u slučaju da je neposredno završen postupak povodom pravnih lijekova ili je još uvijek taj postupak u tijeku, uslijed čega glasački listići nisu mogli biti pravovremeno tiskani).

Predlažemo u članku 16. stavku 1. Zakona u prvom redu riječi „*listi kandidata*“ zamijeniti riječima „*kandidacijskoj listi*“, a u drugom redu riječi „*listu kandidata*“ zamijeniti riječima „*kandidacijsku listu*“.

Predlažemo da novi stavak 2. glasi:

„Državno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost kandidacijske liste iz stavak 1. ovoga članka. O pravovaljanosti liste Državno izborno povjerenstvo dužno je pismeno izvijestiti kandidata iz stavka 1. ovoga članka i predlagatelja kandidacijske liste na kojoj se nalazi kandidat.“

Predlažemo da novi stavak 3. glasi:

„Ako uz kandidacijsku listu nije priložena izjava državljanina druge države članice Europske unije da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, kandidacijska lista na kojoj se nalazi smatra se nepravovaljanom.“

(Iz predložene odredbe stavka 3. izbacili smo riječi „njegova kandidatura i“ jer se prihvaća / ne prihvaća kandidacijska lista, a ne kandidatura.)

Predlažemo da novi stavak 4. glasi:

„Državno izborno povjerenstvo će po prijemu kandidacijske liste iz stavka 1. ovog članka, uz koju je priložena izjava kandidata da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, bez odgode zatražiti od matične države članice putem ministarstva nadležnog za europske poslove provjeru izjave kandidata.“

Uz novi stavak 5. predlažemo da se riječi „matične državne članice“ zamijene riječima „matične države članice“.

Vezano uz novopredloženi stavak 8., predlažemo njegovo brisanje iz razloga što pravo na podnošenje prigovora i žalbe Ustavnom sudu od strane kandidata državljanina druge države članice Europske unije nije potrebno posebno propisivati jer je isto već sadržano u odredbi članka 63. i 65. važećeg Zakona.

Predlažemo da novi stavak 9. glasi:

„Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave dužno je na zahtjev druge države članice Europske unije, najkasnije u roku od 5 radnih dana od dana primitka zahtjeva ili kada je to moguće u kraćem roku prema zahtjevu države članice, dostaviti informaciju o tome da li je državljanin Republike Hrvatske koji se u toj državi članici kandidira za člana u Europski parlament, lišen prava kandidiranja u Republici Hrvatskoj.“

Prijedlog temeljimo na odredbi članka 7. Zakona o registru birača („Narodne novine“, broj 144/12), koja propisuje da je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće uprave, tijelo koje utvrđuje jedinstveno programsko rješenje za vođenje registra birača, tijelo koje je nadležno za obradu podataka iz registra birača i u tu svrhu obavlja poslove koji se odnose na analizu podataka iz registra birača, poduzimanjem mjera u svrhu usklađenosti i točnosti podataka, zaključivanje i druge poslove u skladu s Zakonom o registru birača, te da je voditelj zbirke osobnih podataka o biračkom pravu, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

Dakle, Državno izborno povjerenstvo nije tijelo koje neposredno raspolaže podacima o biračima i smatramo da bi distribucija tih podataka bila brža i efikasnija ako ide preko Središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće uprave, kao tijela koje neposredno raspolaže tim podacima.

Predlažemo da se u slučaju prihvaćanja Alternative 2. na odgovarajući način izmijeni i **članak 20. važećeg Zakona**, odnosno da se i u tom slučaju propiše rok od najmanje 21 dan prije dana održavanja izbora, tako da taj članak glasi:

„Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu od dana predaje kandidacijske liste Državnom izbornom povjerenstvu do objave zbirne liste, političke stranke, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu na kojoj se nalazi taj kandidat, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do 21 dan prije dana održavanja izbora.

Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu kraćem od 21 dan prije dana održavanja izbora, kandidacijska lista smatrat će se pravovaljanom.“

3. Uz članak 8.

Predlažemo da izmijenjen stavak 2. članka 49. glasi:

“Slijepi osobe imaju pravo glasovati uz pomoć druge osobe (pratitelja) koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste odnosno ispred imena i prezimena kandidata za koje birač glasuje ili matrice za samostalno glasovanje.”

Vezano uz ovlast Državnog izbornog povjerenstva za donošenje obvezatne upute o načinu glasovanja slijepih osoba, predlažemo da novi stavak 3. članka 49. glasi:

“Državno izborni povjerenstvo donijet će posebnu uputu o glasovanju slijepih osoba.“

U odnosu na ostale odredbe dostavljenog nam Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova iz Republike Hrvatske u Europski parlament, s konačnim prijedlogom zakona, Državno izborni povjerenstvo nema primjedbi.

II. Primjedbe uz Zakon o izboru članova iz Republike Hrvatske u Europski parlament

Državno izborni povjerenstvo u nastavku daje primjedbe na Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i predlaže da se i te izmjene uvrste u Nacrt prijedloga zakona.

1. Uz članak 14.

Predlažemo u stavku 4. riječi „*listi kandidata*“ zamijeniti riječima „*kandidacijskoj listi*“.

2. Uz članak 16.

Prijedlog izmjena je obrazložen uz primjedbe na članak 6. Nacrta prijedloga zakona.

3. Uz članak 17.

Predlažemo u stavku 1. glasi:

„Prijedlozi kandidacijskih lista moraju prispjeti (biti zaprimljeni u) Državnom izbornom povjerenstvu najkasnije u roku od 14 dana od dana raspisivanja izbora“.

Predlažemo da se u stavku 2. riječi „*prijedlogu liste*“ zamijene riječima „*prijedlogu kandidacijske liste*“.

4. Uz članak 18.

U slučaju prihvaćanja Alternative 1. (primjedba uz članak 6. Nacrta prijedloga zakona), predlažemo rok u stavku 1. za prihvaćanje i objavu zbirne liste izmijeniti na rok od 7 dana.

5. Uz članak 19.

Predlažemo u stavku 1. riječi „*prihvaćene liste kandidata*“ zamijeniti riječima „*prihvaćene kandidacijske liste*“.

6. Uz članak 20.

U slučaju prihvaćanja Alternative 1. (primjedba uz članak 6. Nacrta prijedloga zakona), predlažemo rok u stavku 1. izmijeniti na rok do objave zbirne liste. Rok u stavku 2. mijenja se na rok „*po objavi zbirne liste*“.

U slučaju prihvaćanja Alternative 2. (primjedba uz članak 6. Nacrta prijedloga zakona), predlažemo rok u stavcima 1. i 2. izmijeniti na rok od 21 dan prije dana održavanja izbora.

7. Uz članak 21.

Predlažemo da stavak 1. ovog članka glasi:

„Izborna promidžba počinje danom objave pravovaljano predložene zbirne liste, a završava 24 sata prije dana održavanja izbora.“

8. Uz članak 22.

Predlažemo da se u stavku 1. ovog članka riječi „*predložile liste kandidata i kandidati neovisne liste*“ zamjene riječima: „*predložile kandidacijske liste i kandidati sa kandidacijskih lista grupa birača.*“

Predlažemo da se u stavku 2. ovog članka riječi: „*kandidata neovisnih lista*“ zamijene riječima „*kandidata sa kandidacijskih lista grupa birača*“.

9. Uz članak 23.

Predlažemo da se u stavku 2. ovog članka riječi „*liste kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijske liste.*“

10. Uz članak 24.

Predlažemo da se u stavku 1. ovog članka riječi „*listu kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijsku listu*.“

11. Uz članak 26.

Predlažemo da se u stavku 1. ovog članka riječi „*lista kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijskih lista*.“

Predlažemo da se u stavku 2. ovog članka

- u prvom redu riječi „*liste kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijske liste*“
- u trećoj alineji riječi „*liste kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijske liste*“.

12. Uz članak 27.

Predlažemo da se riječi „*liste kandidata*“ zamjene riječima: „*kandidacijske liste*.“

13. Uz članak 35.

Predlažemo da se alineja 4. izmijeni tako da glasi:

„- *prikupljaju rezultate glasovanja od biračkih odbora na svom području i prosljeđuju ih županijskom izbornom povjerenstvu.*“

14. Uz članak 40.

Predlažemo brisanje 4. stavka koji glasi: „*Glasački se listić može tiskati i na Braillevom pismu*“, s obzirom na prijedlog izmjena članka 49. iz Nacrta prijedloga Zakona da slijepe osobe glasuju uz pomoć „*pratitelja*“ ili matrice za samostalno glasovanje.

15. Uz članak 46.

Predlažemo brisanje stavka 2. ovog članka.

16. Uz članak 49.

Prijedlog izmjena je obrazložen uz primjedbe na članak 8. Nacrta prijedloga zakona.

17. Uz članak 62.

Predlažemo da se u stavku 1. ovog članka riječi „*nositelji neovisne liste*“ zamjene riječima: „*nositelji kandidacijske liste grupe birača*.“

18. Uz članak 72.

Predlažemo da se riječi „birači koji su predložili kandidate“ zamjene riječima:
„birači koji su predložili kandidacijske liste grupe birača.“

S poštovanjem,

POTPREDsjednica

Zdravka Cufar Sarić, dipl. iur.